

Boverket
remiss@boverket.se

Datum
2024-04-04

Diarienummer
Ä2023-4142

Remissvar – Boverkets förslag till föreskrifter om regionplan

Tillväxtverket arbetar för konkurrenskraftiga företag och hållbar utveckling i alla delar av Sverige. Det gör myndigheten genom att skapa förutsättningar för stärkt konkurrenskraft, ökad innovation, stärkt omställningsförmåga och en hållbar utveckling i hela landet. Myndigheten arbetar inom huvudsakligen tre politikområden, regional utvecklings- och sammanhållen landsbygdspolitik samt näringspolitik. Vi är ansvarig myndighet för riksintresse industriell produktion. Vårt arbete syftar till att stärka sambanden mellan näringslivsutveckling, samhällsplanering och hållbar regional utveckling.

Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Sammanfattande synpunkter

- Tillväxtverket välkomnar en större enhetlighet i delar av det som omfattar en regional plan enligt PBL. Vi välkomnar även att det finns stora frihetsgrader i redovisning av önskad utveckling.
- Vi ser ett behov av att koppla fler intresseområden till den regionala planeringen än de som redovisas. Vi anser också att perspektivet region-stat/nationell nivå bör synliggöras mer än i nuvarande förslag vad gäller nyttjande, harmoniserande underlag, kvalitet och konsekvenser.
- Beskrivningarna vad som ska redovisas kopplat till 3 kap. miljöbalken bör förtydligas då vi inte uppfattar förslaget som konsekvent. Här finns möjlighet att visa på hur den regionala planeringen kan och bör påverka den nationella nivån både vad gäller avvägningar, regionala behov och viljeinriktningar.

Behov av enhetlighet

Tillväxtverket ställer sig positiva till förslagets övergripande syfte, att bidra till en ökad digital samhällsbyggnadsprocess och förenkla informationsutbyte mellan olika aktörer. Enhetlig digital information för regionala planer enligt 7 kap. PBL kommer att underlätta strategisk mellanregional och mellankommunal samordning och planering. Något som i sin tur bidrar till ett effektivare regionalt utvecklingsarbete. Dessutom

skapar det nödvändiga förutsättningar för att nationella myndigheter ska kunna tillgodogöra sig de regionala strategierna och dess territoriella uttryck i den regionala fysiska planeringen på ett enhetligt sätt. Vi välkomnar också att det finns viss fortsatt frihet i hur önskvärd utveckling kan redovisas.

Tillväxtverket ser det som problematiskt att föreskrifter tas fram före rutiner finns kring teknik för digital samhällsbyggnadsprocess i alla dess delar samt tydlighet kring digital arkivering. Regionerna tilldelas en uppgift med konsekvenser utanför den egna rådigheten.

Intressen, aktörer och konsekvenser

Boverket lyfter i inledningen och konsekvensbedömningen att författningsförslaget berör 3 intresseområden:

- Miljö och klimat,
- Kulturmiljö samt arkitektur och gestaltad livsmiljö och
- Social hållbarhet.

Det är oklart hur dessa intresseområden valts. Tillväxtverket vill lyfta att förslaget påverkar fler intresseområden såsom regional utveckling, landsbygdsutveckling och näringslivsutveckling. Sannolikt även fler intresseområden beroende på hur dessa väljs och avgränsas.

Regionerna ska enligt PBL ta hänsyn till och i planeringen samordna sig med nationella mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling i länet. Tillväxtverket anser att det ökar förväntningar och efterfrågan av både regionala och nationella planeringsunderlag från myndigheter. Utöver att leverera planeringsunderlag som harmonierar med föreskrifterna ska myndigheter i flera fall nyttja och utgå från den regionala nivån och de underlag som regionalt utvecklingsansvariga tar fram och beslutar om.

I förslaget lyfts att de aktörer som främst berörs är de tre regioner där det enligt 7 kap. 1 § PBL ska ske regional fysisk planering samt de kommuner som ligger i eller i direkt anslutning till dessa regioner. Tillväxtverket vill även lyfta att flera myndigheter direkt berörs av förslaget till föreskrifter.

Vi saknar en bredare belysning av förhållandet region i relation till statliga myndigheter. Både vad gäller planeringsunderlag och nyttjande av de digitala underlagen. Vi anser att det finns stora behov av att ta fram nationella sektorsövergripande principer för planering och kvalitetskrav på nationella underlag, inte enbart digital data. Nationella underlag måste kunna nyttjas för regionala avvägningar och viljeinriktningar. Påverkan och konsekvenser för nationella och regionala myndigheters arbete bör lyftas tydligare.

Redovisning av hushållning av mark- och vattenområden

Enligt förslagets 3 kapitel - Identifikation av regionplanens innehåll, 4 § och tabell 4 ska riksintressen enligt 3 kap. 5–9 §§ och 4 kap. 2–8 §§ miljöbalken redovisas. För redovisning av riksintressen skiljer sig beskrivningen åt vad som avses. Detta utan motivering eller förklaring till skillnaderna.

För vissa sektorer kopplat till 3 kap. miljöbalken uppfattar vi att enbart område av riksintresse ska redovisas (rennäring och yrkesfiske), inte områden av betydelse. För andra sektorer uppfattar vi att även fysisk miljö i övrigt ska redovisas och för några sektorer ska områden som är särskilt lämpande för anläggningar redovisas utöver skrivningarna om att redovisa hur regionen har tillgodosett riksintresset. Skillnaderna i ordvalen kommer från första stycket för respektive sektor i 3 kap. 5-9 §§. Första stycket avser hushållning med mark- och vattenområden för sektorn generellt (allmänna intressen) och andra stycket områden av riksintresse.

Vi anser att det bör vara tydligt om det enbart är områden av riksintresse som ska redovisas eller ej. Om det även är områden som regionen anser är av betydelse eller lämpliga för utveckling eller anläggningar för respektive sektor bör detta framgå. Riksintressemyndigheternas underlag är redan idag otydliga vad gäller vad som är av område av riksintresse, påverkansområde eller områden av betydelse.

Vi anser att det vore bra om föreskrifterna ger regioner utrymme att strukturerat ange områden av betydelse och områden som är särskilt lämpliga för vissa typer av anläggningar utöver det som pekas ut som område av riksintresse, dvs visar det regionala allmänna intresset.

Om det inte enbart är områden av riksintresse som avses enligt föreskrifterna bör det framgå och även omfatta områden av betydelse för rennäring och yrkesfiske. Rubriceringen och beskrivningarna av Tabell 4 påverkas om det även omfattar allmänna intressen och inte bara områden av riksintresse.

Tillväxtverket ser även ett behov av att i föreskrifterna exemplifiera vissa typer av allmänna intressen som idag inte kan pekas ut som område av riksintresse för likvärdig digital redovisning. Utöver det som finns med i 3 kap. 2-4 § (stora opåverkade områden, ekologiskt känsliga områden, jord- och skogsbruksområden) så bör områden lämpliga för klimatanpassning, grön infrastruktur med mera kunna redovisas på likvärdigt strukturerat sätt.

Beslut i detta ärende har fattats av tf avdelningschef Per Persson. Isaac Karlsson och enhetschef Åsa Bjelkeby har deltagit i handläggningen. Johanna Stenberg har varit föredragande.

Per Persson

Johanna Stenberg